
GLOBAL ERKLÆRING OM RETFÆRDIGHED FOR BØRN

20. november 2021

Verdenskongressen om Retfærdighed for børn i 2021;

Samlede flere end 4.800 deltagere fra forskellige generationer og mere end 100 forskellige lande. Kongressen forløb online fra d. 15.-20. november 2021 under temaet "Sikring af alle børns adgang til retfærdighed: vejen til ikke-diskriminerende og inkluderende retssystemer for børn";

Blev organiseret af det globale initiativ for retfærdighed for børn (et konsortium bestående af det internationale forbund Terre des hommes, den internationale organisation for straffereformer, den Internationale sammenslutning af dommere og magistrater indenfor ungdoms- og familieretten og det Internationale institut for børns rettigheder) og afholdt af Mexicos føderale højesteret med teknisk støtte fra UNICEF, FNs Specialrepræsentants kontor for Vold mod børn, FNs kontor for Narkotika og kriminalitet, FNs Højkommissariat for menneskerettigheder, Organisationen for økonomisk samarbejde og udvikling, og multi-stakeholder partnerskabet Pathfinders for Peaceful, Just and Inclusive Societies; under regi af Europarådet og Europa-Parlamentet; med pro bono-bidrag fra Baker McKenzie; og med input fra Verdenskongressens videnskabskomité, æreskomité, børne- og ungdomsrådgivningsgruppe og de regionale og nationale forberedelsesmøder;

Bekræftede den konkrete forpligtelse til at fremme, beskytte og opfylde børns rettigheder efter FNs Konvention om Barnets Rettigheder og andre relevante internationale standarder for børns rettigheder;

Påmindede om forpligtelserne udlagt i Paris-erklæringen (Frankrig, maj 2018), Genève-erklæringen (Schweiz, januar 2015) og Lima-erklæringen (Peru, november 2009) fra de tre tidligere verdenskongresser, som fokuserede på emner vedrørende retfærdighed for børn, genoprettende retfærdighed og styrkelsen af retssystemer for børn;

Støttede anbefalingerne og handlingspunkterne specificeret i det globale *Justice for Children, Call to Action* (september 2019) af multi-stakeholder partnerskabet Pathfinders for Peaceful, Just and Inclusive Societies i relation til FNs Verdensmål 16 og som blev udviklet

og godkendt af en mangfoldig gruppe af mellemstatslige og civilsamfundsorganisationer og akademiske institutioner på internationalt, regionalt og nationalt plan;

Anerkendte behovet for igen at understrege de krav, som børn og unge fremlagde i deres udtalelser fra den forrige verdenskongres (Frankrig, maj 2018); vigtigheden af den vejledning, der er fremlagt i *UN Global Study on Children Deprived of Liberty* (november 2019); påvirkningen af COVID-19 på børns adgang til retfærdighed, fremhævet i FNs *Policy Brief: The Impact of COVID-19 on children* (april 2020) og tværagenturets *Technical Note: COVID-19 and Children Deprived of their Liberty* (april 2020); lektionerne præsenteret i UNICEFs publikation *Access to Justice for Children in the era of COVID-19: Learnings from the Field* (december 2020); og forpligtelserne overfor børn, som stats- og regeringscheferne, ministre og repræsentanter for FNs medlemsstater afgav i Kyoto-erklæringen om at fremme kriminalitetsforebyggelse, strafferetten og retsstatsprincippet (Japan, marts 2021) i anledning af den 14. FN Kongres om kriminalitetsforebyggelse og strafferet;

Bemærker

1. At selvom FNs Konvention om Barnets Rettigheder (CRC) ikke specifikt nævner begreberne *adgang til retfærdighed* eller *retsmidler*, så er de holistisk forankret i konventionens bestemmelser, herunder princippet om barnets bedste interesse; retten til at modtage information, retten til at udtrykke sig og blive hørt; retten til at blive beskyttet mod alle former for vold; rettigheder og beskyttelse af børn i konflikt og i kontakt med loven; og foranstaltningerne fastsat i forbindelse med blandt andet frihedsberøvelse og for genopretning og reintegration af børneofre;
2. At FNs Verdenserklæringen om Menneskerettigheder og FNs Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder blandt andre også gælder for alle børn og fastslår at enhver person, hvis rettigheder eller friheder krænkes, har ret til et effektivt retsmiddel og at denne ret skal fastsættes af kompetente juridiske, administrative eller lovgivende myndigheder, eller af enhver anden kompetent myndighed, stillet til rådighed af statens retssystem;
3. At princippet om ikke-diskriminering er grundlæggende for Børnekonventionen og er grundlag for utallige internationale, regionale og nationale juridiske instrumenter;
4. At FNs medlemsstater under FNs Generalforsamling har anerkendt lige adgang til retfærdighed som en grundlæggende ret, også for børn, og sikring af lige adgang til retfærdig for alle, samt afskaffelse af vold mod børn, er begge kerneelementer i 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling, især mål 16;
5. At børn tvinges til at tage ansvar for samfundssvigt, herunder de utallige former for vold, de udsættes for, både i og udenfor en kontekst af retfærdighed, der uforholdsmæssigt påvirker marginaliserede børn og hindrer indsatsen for at forebygge og reagere på situationer og risikofaktorer, der bringer børn i kontakt med loven, hvad enten det er som offer eller overlevende, som påstået eller dømt lovovertræder, som vidne, som en kombination af dem alle eller i enhver anden status;
6. At COVID-19-pandemien har forværret eksisterende social ulighed og yderligere svækket eller fuldstændigt lammet, i forvejen skrøbelige retssystemer samt beskyttelsessystemer

og ydelser for børn. Samtidig med at disse problemer forværres af et utal af andre igangværende kriser, herunder klima- og miljøkrisen, geopolitiske spændinger og væbnede konflikter, økonomiske kriser og andre humanitære nødsituationer, som kræver en opbygning af modstandsdygtige rammer, systemer og tilgange, der muliggør bæredygtig adgang til retfærdighed for alle børn;

7. At verden i stigende grad har været vidne til at børn og unge står i spidsen for nationale og globale bevægelser, der kæmper for social, politisk, kønsrelateret, racerelateret og klimarelateret retfærdighed, mens de med succes har ændret debatten og påvirket retssystemets reformer;
8. At fraværet af diskrimination og ulighed i børneretssystemet i sidste ende vil gavne alle børn, uanset hvem de er, hvor de kommer fra og hvilken situation de befinder sig i;
9. At børn i kontakt med loven har de samme rettigheder som ethvert andet barn, hvilket kræver lige og retfærdig respekt for og beskyttelse af deres rettigheder og trivsel, med særlig opmærksomhed på sårbarheder og behov som hvert enkelt barn har og anerkendelsen af deres udviklende evner;
10. At det er nødvendigt for de styrende systemer indenfor blandt andet retsvæsenet, børnebeskyttelse og velfærd, social beskyttelse, uddannelse og sundhedsvæsenet at forfølge tværfaglig koordinering og samarbejde for holistisk og effektivt at behandle sager, som involverer børn, der i den ene eller anden form er i kontakt med loven;

Respekterer de følgende stemmer fra børn og unge, der samledes under Verdenskongressens børne- og ungdomsrådgivningsgruppe:

11. Vi er en gruppe børn og unge, der er passionerede omkring rettigheder for børn i kontakt med retssystemer, især fordi mange af os selv har været i kontakt med disse systemer, og på baggrund af vores erfaringer føler vi, at:
  - a. Forskelsbehandling mellem generationer og økonomisk ulighed er grundlæggende årsager til, at børn kommer i kontakt med loven;
  - b. Børn i kontakt med loven møder flere og sammensatte former for modgang, herunder vold i hjemmet, misbrug i familien og udelukkelse fra uddannelse, hvilket kan have stor indvirkning på børns mentale sundhed;
  - c. Retssystemer prioriterer ikke børns rettigheder, hvilket gør, at mange børn føler sig forurettet, oversete og traumatiserede af deres møde med retssystemet;
  - d. Strafferetssystemer fokuserer alt for ofte på straf og skyld i stedet for rehabilitering og genoprettelsen af fred;
12. Vi tror på, at børn er nutidens borgere og morgendagens ledere, og vi beder voksne om at anerkende dette og ruste børn med viden om deres rettigheder;

13. For at skabe en reel forskel for børn i kontakt med retssystemer, kræver vi at regeringer og civilsamfund samarbejder med børn og unge for at sikre at børns rettigheder, som det er fastsat i international lov, bliver opfyldt for alle børn i verden;
14. Vi kræver især, at:
- a. Alle børn får lige adgang til retfærdighed på en måde, der er inkluderende og ikke diskriminerer på noget grundlag.
  - b. Børn får mulighed for at udtrykke deres mening og få deres synspunkter taget alvorligt;
  - c. Børns evner til at træffe beslutninger vedrørende deres eget liv anerkendes, og at de modtager tilstrækkelig støtte fra voksne;
  - d. Børn modtager information og vejledning om, hvordan de bedst kan håndtere usikkerheder og krisesituationer, såsom den igangværende pandemi;
  - e. Børn i kontakt med loven behandles på en human måde, hvor deres rettigheder respekteres, og hvor der anvendes en holistisk tilgang til deres mentale sundhed og trivsel;
  - f. Unge mennesker, der er i kontakt med loven, og som er for gamle til at blive betragtet som børn, får de samme ordninger som børn;
  - g. Børn og unge tilbydes muligheden for at lære om og blive inddraget i genoprettende processer;
  - h. Børn og unge støttes til at gøre krav på deres rettigheder, hvilket er nødvendigt for at genoprette en tillid i retssystemerne;
15. Vi er overbeviste om at reel retfærdighed for og med børn kan opnås, når alle børn behandles som ligeværdige og får mulighed for at arbejde i partnerskab med voksne for at opfylde løfterne om menneskerettigheder;

Derfor opfordrer vi, Verdenskongressens arrangører, partnere og deltagere, i fællesskab, alle relevante interessenter, herunder stater og civilsamfund, til at:

Realisering af retfærdighed for børn, både i dag og i morgen

16. arbejde sammen, børn og voksne, for at opnå lige, ikke-diskriminerende og inkluderende adgang til retfærdighed for alle børn rundt om i verden på en på en måde, der inddrager børn som eksperter og centrale aktører for at opnå positiv forandring, herunder indenfor den normative udformning af børns retfærdighed og adgang til retfærdighed, opbygningen og reformeringen af juridiske og lovmæssige rammer, operationalisering og implementering af procedurer, kapacitetsopbygning af relevante aktører og ansvarliggørelse af ansvarshaveres håndhævede ansvar, fællesskaber og det bredere samfund;

17. forbedre det miljø, der muliggør at børn kan være agenter for forandring og forstærke dagens og fremtidens stemmer ved at tilbyde børnevenlig, kønsfølsom og handicapinkluderende vejledning og information om lovgivning og juridiske procedurer, forbedre den offentlige forståelse af børns rettigheder for både børn og voksne, efterstræbe kommunikation målrettet til børn på den mest effektive måde, og at sikre inkluderende og tilgængelige tilgange til deltagelse for børn fra alle baggrunde og situationer, herunder alle børn i kontakt med loven;
18. påbyde børneinddragelse i lovgivningen og håndhæve at børn har en plads ved bordet fremfor blot at opfordre til børneinddragelse og engagere sig i børn passivt og som emner for konsultation, især for de grupper af børn, der er i kontakt med loven, som ofte holdes udenfor diskussioner på grund af diskrimination, marginalisering, sårbarhed eller de prekære situationer, de befinder sig i;

Inkluderende adgang til retfærdighed for børn uden diskrimination

19. sætte begreberne ulighed og diskrimination i fokus i alle diskussioner og reformer, der vedrører børns retfærdighed, og indføre praktiske løsninger for at eliminere forskelsbehandling af enhver art for ethvert barn i kontakt med loven, på en måde, der undgår negativ mærkning og en stigmatiserende effekt;
20. sikre lige adgang til retfærdighed for alle børn, især dem fra marginaliserede grupper, på en måde, der helhedsorienteret omfatter kriminalitetsrelateret, civil, administrativ, traditionsbåret, overgangrelateret og social retfærdighed;
21. udvikle og anvende aldersvarende, handicap-inkluderende, kønsrelevante og behovs- og rettighedsbaserede retsprocedurer og faciliteter for alle børn i kontakt med loven, som er kontekstualiserede og baseret på neuro-, udviklings- og adfærdsvidenskab;
22. indføre foranstaltninger, der respekterer og adresserer kulturel og sproglig diversitet for hvert enkelt barn i kontakt med loven;
23. etablere tjenesteydelser i det lokale samfund samt ikke-frihedsberøvende foranstaltninger, der er kreativt implementeret med lokalsamfundene selv og universelt tilgængelige for børn på en ikke-diskriminerende og inkluderende måde;
24. fortsætte og styrke dataindsamling og analysearbejde på nationalt og subnationalt plan for at forstå, hvordan indfødte, minoritets- og marginaliserede børn kommer i kontakt med loven, hvordan deres adgang til retfærdighed hæmmes og de grundlæggende årsager til retssystemers negative forskelsbehandling af disse børn, for at forhindre deres overrepræsentation i systemet, og for at udvikle velinformerede, effektive og bæredygtige indgreb;
25. sikre politisk engagement på højt niveau i retning af ikke-diskriminerende og inkluderende børneretssystemer og lige adgang til retfærdighed for børn med passende, tilstrækkelig og retfærdig investering af tid og ressourcer og korrekt kapacitetsopbygning af alle relevante interessenter, der kommer i kontakt med børn;

Modstandsdygtig adgang til retfærdighed for børn under kriser og pandemier

26. vedtage et juridisk og politisk grundlag for innovative og modstandsdygtige retsprocesser og -procedurer for børn i nødsituationer og ikke-nødsituationer for at muliggøre bæredygtig adgang til retfærdighed for alle børn;
27. overveje at implementere virtuelle domstole, høringer, interviews, sags- og informationshåndteringer og andre procedurer på en måde, der garanterer proceduremæssig beskyttelse, som komplementerer personhøringer og -procedurer, og som er udviklet ud fra testet og effektiv praksis under hensyn til den digitale og geografiske kløft, tilgængelighed og inklusion, sikkerhed og privatliv, fortrolighed og barnets samtykke og tryghedsbehov;
28. indføre og implementere klare protokoller for tværmyndigheds- og multisektorielt samarbejde i planlægning af kriseberedskab og -indsatser, og sikre at hovedaktører i børnebeskyttelses- og retssystemer anses for at være væsentlige tjenester, der prioriteres og har tilladelse til at operere under pandemier eller i nødsituationer;
29. opbygge retsaktørers kapacitet løbende for at forberede dem til hurtigt og effektivt at indarbejde og anvende de foranstaltninger og værktøjer, der er udviklet og indført for at tilpasse sig de ustabile situationer i krisetider;
30. udvikle børnevenligt, kønsfølsomt og handicapinkluderende informationsmateriale om metoder vedrørende håndtering af kriser og pandemiers påvirkning og usikkerhedsaspekter i relation til børns rettigheder og muligheder for adgang til retfærdighed;

Børnevenlig adgang til retfærdighed for alle børn i kontakt med loven

31. forfølge tværfaglige tilgange i børns adgang til retfærdighed, baseret på smidig koordinering mellem sektorer og mellem aktører, på en måde, der begrænser unødvendig kontakt med retssystemer for børn;
32. yde børnevenlige, kønsrelevante, handicapinkluderende, traume-informerede og konteksttilpassede rets- og sociale tjenesteydelser, information og anden passende juridisk og ikke-juridisk bistand til alle børn i kontakt med loven af enhver form, på en måde, der er lydhør overfor det enkelte barns behov, identitet, baggrund, situation og modenhedsniveau;
33. sikre bestemmelsen om adgang til mental sundheds- og psykosocial støtte for at hjælpe børn i kontakt med loven og deres familier med at klare sig og tilpasse sig deres specifikke situation;
34. identificere og implementere effektive metoder til tidlig indsats, helhedsorienteret og omfattende støtte og styrkelse af familier, samt fællesskabsopbygning gennem styrkelse af sociale beskyttelsesordninger og -tjenester for at bryde med de mønstre, der bringer børn i kontakt med loven, for at forebygge og minimere risici, der kan føre til krænkende

adfærd, og for at give børn mulighed for at få en almindelig barndom fri for vold og unødigt sårbarhed;

35. prioritere genoprettende retfærdighed, adspredelse, rehabilitering og reintegration for alle børn i kontakt med loven gennem omfattende, koordinerede og skræddersyede sagsbehandlingstilgange, fremfor isolerede og generaliserede interventioner;
36. afkriminalisere børneadfærd, der bør og kan håndteres mere effektivt af systemer, der arbejder med blandt andet børnebeskyttelse, social beskyttelse, sundhedsvæsenet, mental sundhed og psykosocial støtte, herunder alternative tværfaglige indsatser mod narkotikarelaterede lovovertrædelser og afskaffelse af statusforseelser; og
37. indføre specialiseret træning, reformere akademiske curricula og fremme innovation af serviceydelser med henblik på at opbygge en professionel, kompetent og tidssvarende arbejdsstyrke indenfor børns retfærdighed og børnebeskyttelse samt for relevante interessenter, særligt advokater, retshåndhævende myndigheder, anklagere, retsembedsmænd, kriminalbetjente og socialrådgivere om emner vedrørende børns udvikling, børnevenlige samtale- og udspørgningsteknikker, ordentlige protokoller til at forhindre re-traumatisering og metoder til bevidst at reducere implicite fordomme.

Støtte fra

Det Globale initiativ for Retfærdighed for Børn er et fælles program udviklet af et konsortium af internationale organisationer, der organiserer Verdenskongresserne som en global milepæl for børns retfærdighed samt engagerer og mobiliserer et globalt fællesskab af praktikere gennem organisationens online platform. Programmet har til formål at facilitere kritiske diskussioner og handlingsorienteret problemløsning blandt fagfolk og at skabe rum for refleksion, udveksling og konstant læring indenfor børns retfærdighed, både online og on-site.

Verdenskongresserne om Retfærdighed for Børn er designet til at adressere de mest aktuelle spørgsmål om børn i kontakt og/eller konflikt med loven, og de tilbyder et dedikeret og aktivt rum for børn og unge, politiske beslutningstagere, retsvæsenets interessenter, akademikere, civilsamfundet, FN-repræsentanter og andre eksperter og involverede til at: (1) Fremme retfærdige og passende retssystemer for og med børn på verdensplan; (2) Give fagfolk rum til at udveksle metoder, fremme videnskabeligt samarbejde, formulere politiske anbefalinger og øge bevidstheden om retfærdighed for børn; og (3) Støtte den operationelle implementering af internationale instrumenter og standarder relateret til rettighederne for børn og unge i kontakt med loven.

Verdenskongressen om Retfærdighed for Børn 2021 fokuserede på at udveksle praktiske strategier til at reducere diskrimination, der underminerer adgangen til – og kvaliteten af – retssystemer, og for at sikre at alle børn er sikret ligebehandling indenfor loven. Deltagerne engagerede sig i internationale og regionale plenarmøder og handlingsorienterede workshops, der bestod af paneldiskussioner, certificeret træning og politisk orienterede arbejdsgruppemøder. Indenfor det overordnede tema "Sikring af retfærdighed for alle børn: vejen til ikke-diskriminerende og inkluderende børneretssystemer" var 11 undertemaer prioriteret under Verdenskongressen:

- Racisme indenfor systemet og uforholdsmæssig kriminalisering af børn fra indfødte, etniske og andre minoritetsgrupper;
- Diskrimination relateret til køn, seksuel orientering og kønsidentitet med fokus på at fremme en kønsretfærdig tilgang;
- Diskrimination af børn og unge berørte af migration, herunder flygtninge, uledsagede udenlandske børn og børn af udenlandske forældre;
- Diskrimination på baggrund af handicap og helbredsrelaterede forhold;
- Diskrimination på grund af stofbrug og misbrug;
- Kriminalisering af børns online adfærd;
- Aldersgrænser og statusforseelser;
- At sikre at et barns stemme bliver hørt i børneretssystemer;
- At opfylde børns rettigheder i sammenhæng med juridisk pluralisme;
- At opbygge modstandsdygtige børneretssystemer i tider med kriser og pandemier; og
- At bekæmpe vold indenfor børneretssystemer og sikre børnevenlige tilgange til børneofre, lovovertrædere og vidner.

Denne **Globale erklæring om Retfærdighed for Børn** er udarbejdet af Verdenskongressens konsortium og dennes børne- og ungdomsrådgivningsgruppe med input fra ivdenskabskomitéen, organiserende partnere og deltagere ved Verdenskongressen og de forberedende møder.

Læs mere på www.justicewithchildren.org.

Dokumentet er en community-oversættelse af den originale engelske version. Hvis du finder fejl, så kontakt os venligst på info@justicewithchildren.org